

**Analysis on basic
psychological needs of the
students studying in higher
education institutions
offering sports education**

**Spor eğitimi veren
yükseköğretim kurumlarında
öğrenim gören öğrencilerin
temel psikolojik
ihtiyaçlarının incelenmesi**

Sümmani Ekici¹

Yavuz Öntürk²

Ahmet Yavuz Karafil³

Abstract

An athlete always wants to be appreciated, loved and respected. In this study conducted with the purpose of determining the basic psychological needs of the students studying in schools of physical education and sports, faculties of sports sciences and other higher education institutions offering sports education, whether the athlete students are aware of their basic psychological needs has been analyzed. Another purpose of the research is to determine which psychological needs the students receiving sports education have most and to make interpretations as per the results yielded by the sub-dimensions of the scale. The questionnaire method was used in the research with the purpose of determining the basic psychological needs of students. The scale used in the research is New Psychological Needs Scale (NPNS) developed by Heckert et al. (2000) and adapted into Turkish and its reliability and validity tests conducted by Kesici (2007). NPNS is a 20-item five point Likert grading scale ("1" for totally disagree, "2" for disagree, "3" for hesitant, "4" for agree, "5" for totally agree). SPSS 18.0 package program was used in analysis of data. Percentage, frequency, average, standard deviation values were used for descriptive information; independent t-test was used for the comparison of different groups and

Özet

Sosyal bir olgu olan sporunda kişilerde birçok psikolojik ihtiyaç ortaya çıkardığı bir gerçektir. Bir sporcu takdir edilmek, sevilme, saygınlık kazanmak her zaman isteyecektir. Beden eğitimi ve spor yüksekokullarında, spor bilimleri fakültelerinde ve spor eğitimi veren diğer yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada aynı zamanda sporcu öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının farkında olup olmadıkları da incelenmiştir. Araştırmada öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçek Heckert ve Ark. (2000) tarafından geliştirilen Türkçeye uyarlaması ve geçerlilik güvenilirlik testini Kesici (2007)'nin yapmış olduğu (YPIÖ) Yeni Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeğidir. YPIÖ 20 madden oluşan beş basamaklı Likert ("1" hiç katılmıyorum, "2" katılmıyorum, "3" kararsızım, "4" katılıyorum, "5" tamamen katılıyorum) bir dereceleme ölçeği şeklindedir. Verilerin analizinde SPSS 18.0 paket programından yararlanılmıştır. Betimleyici bilgiler için yüzde, frekans, ortalama, standart sapma değerleri, farklı grupların karşılaştırılmasında bağımsız t-testi, çoklu grupların karşılaştırılmasında ise tek yönlü

¹ Doç. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Muğla/Türkiye, ekicis@mu.edu.tr

² Öğr. Gör., Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Düzce/Türkiye, yavuzonturk@duzce.edu.tr

³ Öğr. Gör., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Burdur/Türkiye, aykarafil@mehmetakif.edu.tr

one-way variance analysis (ANOVA) was used for the comparison of multiple groups. In sports with the significance level of $p < 0.05$ obtained after the statistical calculation between the variables of students, some differences were ascertained between sexes and the point average of basic psychological needs of girls was found to be higher than boys. It is known very well that women are more sensitive and emotional in their nature. Their special days and the hormones secreted considerably affect and change their feelings and thoughts.

Keywords: Sports; Basic Psychological Needs; University Student.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

GİRİŞ

Yüzyıllardır insanların temel ihtiyaçları, gereksinimleri, arzuları ve talepleri araştırmacıların merak konusu olmuştur. Biliniyor ki insanlar daima ihtiyaçları doğrultusunda hareket ederler. İnsanların ihtiyaçlarını karşılama konusunda bir takım çabalama güdüsü ve davranışlar sergilenmektedir. Temel psikolojik ihtiyaçlar, bireylerin yaşamlarının birden çok alanlarında, bilinçli ya da bilinçsiz olarak karşılamaya çalıştığı temel ihtiyaçlar olarak ifade edilebilir ve bu ihtiyaçların karşılanması oldukça önem arz etmektedir (Sarı ve Ark. 2011).

“İnsanların birden fazla temel ihtiyaçları vardır (yeme, içme, nefes alıp verme ve cinsellik) gibi.” Bu ihtiyaçların karşılanması yaşam kalitesi ve sağlık açısından önem arz etmektedir. İnsanların bedensel ihtiyaçlarının yanında ruhsal ihtiyaçları da söz konusudur. İnsanların ruhsal yani psikolojik ihtiyaçlarının neler olduğu ile ilgili bilim insanlarının farklı görüşleri bulunmaktadır. Bu ihtiyaçlardan bazıları insanın yüksek ve çok ileri düzeylere gelebilmesi için gerekli olan ihtiyaçlardır (Doğan, 2012).

İnsanoğlunun ihtiyaçları her zaman sonsuz ve sınırsızdır. Buna bağlı olarak insan sonsuz ve sınırsız ihtiyaçlara göre yeni istek ve taleplerde bulunma ihtiyacı duyarlar. İnsanların ihtiyaçları karşılandıkça beklentileri ve talepleri sürekli artma eğilimi göstermektedir (Bayraktar ve Kuru, 2007).

Psikolojik ihtiyaçlara bakıldığında genel olarak; sevme ve sevilme, saygı görme ve başkalarından takdir edilme beklentisi içerisinde bulunmak ve en önemlisi de kendini gerçekleştirme (tamamlama) ihtiyacı olduğu görülmektedir. Kendini gerçekleştirme ihtiyacı psikolojik ihtiyaçlar içerisinde en önemlisi olarak bilinmektedir. Çünkü kendini gerçekleştiren insan psikolojik açıdan daima sağlıklı ve ılımlı olacaktır. Kendini gerçekleştirmiş insanların özellikleri genel olarak; gerçeği olduğu gibi algılayabilme, içten geldiği gibi davranabilme, bir probleme dönük olma, kendine yeterli olma çevreden bağımsız olma, takdir edilme, insanlıkla özdeşleşme, demokratik bir karakter yapısına sahip olma, sosyal kalıplaşmaya direniş olarak ifade edilebilir (Kuzgun, 1988).

İnsanların temel psikolojik ihtiyaçlarını yeteri kadar gerçekleştirmeleri yaşam kalitesini ve iyi olma durumlarını oldukça yüksek seviyelere getirmektedir. Kişilerin yaşam kalitelerini kıymetlendirmeleri ve başarılı, kaliteli yaşamları olup olmadığına karar vermeleri kapsamında psikoloji literatüründe “iyi yaşam”; “öznel iyi olma” olarak adlandırılırken, günlük konuşma dilinde ise “mutluluk” olarak adlandırılmaktadır (Diener, 2000).

varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmada verilerin analizi sonucunda spor eğitimi alan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçları çeşitli değişkenler açısından incelenmiş ve cinsiyetler arasında $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre kadın katılımcıların, erkek katılımcılara göre temel psikolojik ihtiyaçları düzeyi daha yüksek bulunmuştur. Diğer değişkenler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Spor; Temel Psikolojik İhtiyaç; Üniversite Öğrencisi.

Temel psikolojik ihtiyaçlar kişilerin sosyo-ekonomik faktörlerinin sahip olunan refah seviyesine göre farklılık gösterebilmektedir. Bu ihtiyaçların karşılandığında mutluluk ve yaşam kalitesinde iyileşme, karşılanmadığında ise mutluluk ve yaşam kalitesinin azaldığı görülmektedir. (pdd.com, 2010).

Özerklik, temel psikolojik ihtiyaçlar açısından ele alındığında Çetinkaya (2009)'a göre; özerklik (öz-belirleme) üç temel psikolojik ihtiyacın doyurulmasının iyi olma için gerekli olduğunu, ihtiyaç doyumunun iyi olmayla olumlu ilişki gösterdiğini öne sürdüğünü ifade etmektedir. Diğer bir deyişle özerklik kavramını psikolojik olarak kişinin kendi davranışlarını onaylaması olarak ifade edilebilir. Buda kültür ve toplumların farklılık gösterdiğinde değişik şekillerde yorumlanabilmektedir (Çetinkaya, 2009).

Temel psikolojik ihtiyaçlar yaşamın her döneminde sürekli devam etmekte ve farklılıklar gösterebilmektedir. Kişilerin bu ihtiyaçları gerçekleştirilmesi yukarıda belirtildiği gibi yaşam kalitelerini arttırıp daha iyi bir yaşam imkânı sağlamanın yanı sıra; bir insanın her ihtiyacını karşılamış olsa bile, kendini gerçekleştirme-tamamlama ihtiyacını karşılamadığı takdirde hiçbir zaman diğer ihtiyaçlarını karşılamış sayılmayacağı ifade etmek gerekmektedir. Özetle bir kişi temel psikolojik ihtiyaçlarının hepsini karşılama ihtiyacı duyar ancak bu ihtiyaçlardan en önemlisinin kendini gerçekleştirme-tamamlama olduğu bir gerçektir.

YÖNTEM

Araştırmada öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçek Heckert ve Ark. (2000) tarafından geliştirilen Türkçeye uyarlaması ve geçerlilik güvenilirlik testini Kesici (2007)'nin yapmış olduğu (YPIÖ) Yeni Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeğidir. YPIÖ 20 madden oluşan beş basamaklı Likert ("1" hiç katılmıyorum, "2" katılmıyorum, "3" kararsızım, "4" katılıyorum, "5" tamamen katılıyorum) bir dereceleme ölçeği şeklindedir.

Verilerin analizinde SPSS 18.0 paket programından yararlanılmıştır. Betimleyici bilgiler için yüzde, frekans, ortalama, standart sapma değerleri, farklı grupların karşılaştırılmasında bağımsız t testi, çoklu grupların karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırma elde edilen verilerin analizleri sonuçları bulgular kısmında tablolar halinde verilmiştir. Her bir tablonun altına elde edilen sonuçların açıklaması bulunmaktadır.

Spor eğitimi alan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının incelendiği bu çalışmada araştırma 146 erkek, 130 bayan öğrenci toplam 276 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmanın evrenini Muğla, Düzce ve Burdur ilinde yükseköğretim kurumlarında Spor eğitimi gören öğrenciler oluştururken, araştırmanın evrenini ise; bu illerdeki yükseköğretim kurumlarının spor eğitimi gören öğrencilerinden araştırmamıza gönüllü olarak katılan oluşturmaktadır.

BULGULAR

Tablo 1: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar ve alt boyutlarının cinsiyet değişkeni açısından değerlendirilmesi

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	X	SS	P
Ortalama	Erkek	146	3,5288	,33517	0,059
	Kadın	130	3,6085	,36174	
Özerklik	Erkek	146	3,5949	,43687	0,022*
	Kadın	130	3,7198	,46637	
Yeterlik	Erkek	146	3,5068	,48537	0,294
	Kadın	130	3,5679	,47762	
İlişki İhtiyacı	Erkek	146	3,9840	,49570	0,141
	Kadın	130	4,0756	,53641	
Toplam		276			

Ekici, S., Öntürk, Y., & Karafil, A. Y. (2016). Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 3885-3894. doi:[10.14687/jhs.v13i3.3966](https://doi.org/10.14687/jhs.v13i3.3966)

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre özerklik alt boyutunun ortalama puanlamasına bakıldığında anlamlı farklılık görülmüştür ($P < 0,05$). Kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre temel özerklik alt boyutu puan ortalaması erkeklere göre daha yüksek bulunmuştur. Temel psikolojik ihtiyaç durumlarının diğer seçeneklerine bakıldığında ise cinsiyet değişkeni ile olan ilişkisinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 2: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının yaş değişkeni açısından değerlendirilmesi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	,297	3	,099	,810	,490
Gruplar İçi	33,309	272	,122		
Toplam	33,607	275			

Tablo 2 ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç durumları yaş değişkeni açısından değerlendirildiğinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($P > 0,05$).

Tablo 3: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar özerklik alt boyutunun yaş değişkeni açısından değerlendirilmesi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	,871	3	,290	1,412	,240
Gruplar İçi	55,933	272	,206		
Toplam	56,804	275			

Tablo 3 e göre araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç durumları alt boyutu olan özerklik ile yaş değişkeni açısından değerlendirildiğinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. ($P > 0,05$).

Tablo 4: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar yeterlik alt boyutunun yaş değişkeni açısından değerlendirilmesi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	,897	3	,299	1,292	,278
Gruplar İçi	62,947	272	,231		
Toplam	63,844	275			

Tablo 4 e göre araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç durumları alt boyutu olan yeterlik ile yaş değişkeni açısından değerlendirildiğinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($P > 0,05$).

Ekici, S., Öntürk, Y., & Karafil, A. Y. (2016). Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 3885-3894. doi:[10.14687/jhs.v13i3.3966](https://doi.org/10.14687/jhs.v13i3.3966)

Tablo 5: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar ilişki kurma alt boyutunun yaş değişkeni açısından değerlendirilmesi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	,077	3	,026	,096	,962
Gruplar İçi	73,247	272	,269		
Toplam	73,324	275			

Tablo 5 e göre araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç durumlarının alt boyutu olan ilişki kurma ihtiyacı ile yaş değişkeni açısından değerlendirildiğinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. ($P>0,05$).

Tablo 6: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar düzeylerinin öğrenim gördükleri bölüm açısından değerlendirilmesi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplar arası	,963	2	,481	4,026	,019	1-3
Gruplar İçi	32,644	273	,120			
Toplam	33,607	275				

Tablo 6 ya göre araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç durumlarının öğrenim gördükleri bölüm değişkeni açısından değerlendirildiğinde antrenörlük ve beden eğitimi öğretmenliğinin temel psikolojik ihtiyaç düzeyleri arasında anlamlı farklılığa rastlanmıştır. ($P<0,05$).

Tablo 7: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar düzeylerinin özerklik alt boyutu ile bölümlere göre değerlendirilmesi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Farklılık
Gruplar arası	1,455	2	,728	3,589	,029	1-3
Gruplar İçi	55,349	273	,203			
Toplam	56,804	275				

Tablo 7 ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç durumlarının alt boyutu olan özerklik ile bölüm değişkeni açısından değerlendirildiğinde antrenörlük bölümü ile beden eğitimi öğretmenliği bölümleri arasında anlamlı farklılığa rastlanmıştır. ($P<0,05$).

Tablo 8: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar düzeylerinin yeterlik alt boyutu ile bölümlere göre değerlendirilmesi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	,949	2	,474	2,059	,130
Gruplar İçi	62,896	273	,230		
Toplam	63,844	275			

Ekici, S., Öntürk, Y., & Karafil, A. Y. (2016). Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 3885-3894. doi:[10.14687/jhs.v13i3.3966](https://doi.org/10.14687/jhs.v13i3.3966)

Tablo 8 e göre araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç durumlarının alt boyutu olan yeterlik ile bölüm değişkeni açısından değerlendirildiğinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. ($P>0,05$).

Tablo 9: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar düzeylerinin ilişki kurma alt boyutu ile bölümlere göre değerlendirilmesi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1,156	2	,578	2,186	,114
Gruplar İçi	72,168	273	,264		
Toplam	73,324	275			

Tablo 9 a göre araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç durumlarının alt boyutu olan ilişki kurma ihtiyacı ile bölüm değişkeni açısından değerlendirildiğinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. ($P>0,05$).

Tablo 10: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar düzeylerinin öğrenim gördükleri okullar açısından değerlendirilmesi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	,080	2	,040	,328	,721
Gruplar İçi	33,526	273	,123		
Toplam	33,607	275			

Tablo 10 a göre araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç durumlarının öğrenim gördükleri okul değişkeni açısından değerlendirildiğinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. ($P>0,05$).

Tablo 11: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar düzeylerinin özerklik alt boyutu ile okullara göre değerlendirilmesi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	,870	2	,435	2,123	,122
Gruplar İçi	55,934	273	,205		
Toplam	56,804	275			

Tablo 11 ya göre araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç durumlarının özerklik alt boyutu ile öğrenim gördükleri okul değişkeni açısından değerlendirildiğinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. ($P>0,05$).

Tablo 12: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar düzeylerinin yeterlik alt boyutu ile okullara göre değerlendirilmesi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	,520	2	,260	1,121	,327
Gruplar İçi	63,324	273	,232		
Toplam	63,844	275			

Tablo 12 ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç durumlarının yeterlik alt boyutu ile öğrenim gördükleri okul değişkeni açısından değerlendirildiğinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. ($P>0,05$).

Tablo 13: Araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlar düzeylerinin ilişki kurma alt boyutu ile okullara göre değerlendirilmesi

	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	,105	2	,052	,195	,823
Gruplar İçi	73,219	273	,268		
Toplam	73,324	275			

Tablo 13 e göre araştırmaya katılan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaç durumlarının ilişki kurma ihtiyacı alt boyutu ile öğrenim gördükleri okul değişkeni açısından değerlendirildiğinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. ($P>0,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

İnsanlar toplumsal birliktelik içinde sürekli davranışlarda bulunurlar. Bu davranışlar “toplumsal ilişkilerinde, yaşamı sürdürme çabasında, eğlenme ve dinlenme” etkinliklerinde görülmektedir. Tabii doğal olarak bu davranışların yukarıda belirtildiği üzere bir amacı vardır. Yani varlığı uyumlu ve denge içinde sürdürme amaçlıdır (Doğan, 2005). Bu bahsedilen denge ve uyum içinde hayata adapte olabilmek için insanlarda bazı ihtiyaçlar ortaya çıkmaktadır. Bu ihtiyaçların hepsinin önemi bazı değişkenlere ve fiziki, sosyal duruma göre değişiklik gösterebilmektedir. Genelde atalarımızdan “İnsan ihtiyacı hiç bitmez” deyişini asırlardır duymaktayız. Yaratılış gereği insanın istemek, arzulamak ve ihtiyaç duymak doğasında vardır. Bu çalışmada spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin temel psikolojik ihtiyaçları belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırma katılımcıların demografik bilgileri arasında cinsiyetler arası temel psikolojik ihtiyaçların karşılaştırılması yapılmıştır ve $p<0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Tablo 1). Kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre temel psikolojik ihtiyaç puan ortalamaları erkeklere göre daha yüksek bulunmuştur. Yiğit (2012) Yabancı uyruklu öğrenciler üzerine yapmış olduğu çalışmada, cinsiyetler arasında anlamlı farklılık tespit edememiştir. Bu bağlamda çalışmamızla paralellik göstermemektedir. Çelikkaleli ve Ark. (2005) yapmış oldukları çalışmalarında ise cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı farklılık tespit etmişlerdir ve bu farklılık erkekler yönünden pozitif olarak ifade edilmiştir. Bu bağlamda çalışmamızla paralellik göstermemektedir. Buna göre cinsiyetler arası tespit edilen kadınların puan ortalamasının yüksek bulunması kadınların bazı fiziksel ve kadınsal olarak erkeklere göre farklı değişimler yaşadığı ve bu değişimlerin psikolojik ihtiyaç ve durumlarını direkt olarak etkilediği söylenebilir. Bilindiği üzere kadınlar yapılan psikolojik araştırmalarda genel olarak erkeklerden daha yoğun duygular içinde olabilmektedir.

Araştırmamızın bir diğer değişken olan katılımcıların yaş ortalamalarına göre temel psikolojik ihtiyaçları (Tablo 2) arasında $p>0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunamamıştır. Bayraktar ve Kuru (2007)'nin yapmış Uluslararası ve milli güreş hakemleri üzerinde yapmış oldukları çalışmalarında katılımcıların yaş değişkeni ile temel psikolojik ihtiyaçları arasında bir ilişki tespit edememişlerdir. Bu bağlamda çalışmamızla bu sonuç paralellik göstermektedir. Yine Yiğit (2012) yapmış olduğu çalışmada yaş değişkeninin temel psikolojik ihtiyaçlara herhangi etki ve ilişkisinin olmadığını tespit etmiştir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde çalışmamızı destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

Çalışmada temel psikolojik ihtiyaçların özerklik ve yeterlik alt boyutları yaş ve cinsiyet değişkenleri incelendiğinde ise (Tablo 3 ve 4) $p>0,05$ düzeyinde anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Özerklik alt boyutu ele alındığında Çankaya (2009) yapmış olduğu çalışmasında özerklik desteğinin temel psikolojik ihtiyaçların doyumuna direkt olarak etkili olduğunu ifade etmiştir. Yiğit (2012) yapmış olduğu çalışmasında özerklik alt boyutunun yaş değişkeni açısından incelendiğinde anlamlı farklılık tespit etmiştir. Bu bağlamda çalışmamızla paralellik göstermemektedir. Bunun sebebi çalışma grubunun yabancı uyruklu öğrenciler olduğundan, kültürel farklılıkları doğum büyüdükleri coğrafyalarının etkisi olabileceği şeklinde açıklanabilir.

Araştırma katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler ile temel psikolojik ihtiyaçları ve özerklik, yeterlik alt boyutları (Tablo 6, 7, 8) incelendiğinde aralarında $p>0,05$ düzeyinde anlamlı farklılıklara bulunamamıştır. Buna göre öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerin temel psikolojik ihtiyaçlarını direkt olarak etkilemediği, ancak puan ortalamaları dikkate alınırsa insanların içinde buldukları durumların, yani eğitimini aldıkları bölümün zaman zaman psikolojik ihtiyaçlarına etki edebileceği söylenebilir. Hesapçıoğlu ve Durmuş (2006) bu durumun önemini öğrenciler açısından gittikçe zorlaşan hayat koşullarına öğrencilerin uyum sağlaması için okullarda psikolojik danışmanların olması gerektiği şeklinde belirtmiştir. Dolayısıyla her ne kadar çalışmamızda anlamlı farklılık tespit edilmemiş olsa da öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler gelecekteki beklentilerinden dolayı bazı psikolojik durumları değişikliklere sebep olabileceği düşünülmektedir. Araştırmada bir başka alt boyut olan ilişki kurma değişkeni ile temel psikolojik ihtiyaçlar (Tablo 9) arasında $p>0,05$ düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Bayraktar ve Kuru (2007) yapmış oldukları çalışmalarında ilişki ihtiyacı alt boyutu açısından katılımcılar arasında anlamlı farklılık tespit edememiştir. Bu bağlamda çalışmamızla paralellik göstermektedir. Genel olarak çalışmalara incelendiğinde ölçeğin alt boyutlarından temel psikolojik ihtiyaçlara anlamlı bir farklılık tespit edilememiş olup aralarındaki ilişkiler tartışılmıştır.

Sonuç olarak Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının incelendiği bu çalışmada elde edilen bulgulara bakıldığında yapılan çalışmaları destekler nitelikte olduğu ifade edilebilir. Araştırma değişkenler arasında yapılan istatistiksel hesaplamalar sonucunda anlam düzeyi olarak kabul edilen $p<0,05$ olarak cinsiyetler arası farklılık tespit edilmiş ve kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre temel psikolojik ihtiyaçlar puan ortalaması yüksek bulunmuştur. Diğer değişkenler incelendiğinde ise $p>0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Araştırmamız çalışma grubu bakımında sınırlı olduğundan daha fazla örneklem grubuna ulaşıldığından sonuçların farklılık gösterebileceği ifade edilebilir. Yaşam şartlarının her geçen gün zorlaştığı ve üniversite öğrenimi gören özellikle dünyada sosyal bir olgu olan spor eğitimi alan öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda kendini tamamlaması yeterlilik hissetmesi ve iyi ilişkiler kurması yönünden oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Bayraktar, G., Kuru, E. (2007). Güreş Hakemlerinin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının İncelenmesi. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi Cilt1, Sayı1.
- Çankaya, C., Z. (2009). Özerklik Desteği, Temel Psikolojik İhtiyaçların Doyumu ve Öznel İyi Olma: Öz-Belirleme Kuramı. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 4 (31), 23-31.
- Çelikkaleli, Ö., Gökçakan, N. ve Çapri, B. (2005). Lise Öğrencilerinin Bazı Psikolojik İhtiyaçlarının Cinsiyet, Okul Türü, Anne ve Baba Eğitim Düzeyine Göre İncelenmesi. Eğitim Fakültesi Dergisi XVIII (2), 245-268. <http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>.
- Doğan, O. (2005). Spor Psikolojisi. Nobel Kitabevi, Adana.

Ekici, S., Öntürk, Y., & Karafıl, A. Y. (2016). Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin temel psikolojik ihtiyaçlarının incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 3885-3894. doi:[10.14687/jhs.v13i3.3966](https://doi.org/10.14687/jhs.v13i3.3966)

- Doğan, T. (2012). <http://www.internethaber.com/psikolojik- ihtiyaclariniz-yeterince-karsilaniyor-mu-13124y.htm>
- Diener, E. (2000). Subjective Well-Being. *American Psychologist*, 55 (1), 34-39.
- Heckert, T.M., Cuneio, G., Hannah, A.P., Adams, P.J., Droste, H.E., Mueller, M.A. (2000). Creation of a new needs assessment questionnaire. *Journal of Social Behavior & Personality*, 15(1), 121-136.
- Hesapçıoğlu, M. ve Durmuş, A. (2006). Türkiye’de Eğitim Bilimleri: Bir Bilanço Denemesi. Nobel Yayın 1. Baskı.
- Kesici, Ş. (2007). Yeni Psikolojik İhtiyaç Değerlendirme Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması: Doğrulamalı Faktör Analizi Sonuçları. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 493-500.
- Kuzgun, Y. (1988). Psikolojik İhtiyaçların Orta Öğretim Başarı Puanları ve Öğrenci Seçme sınavı Puanları ile İlişkisi. *Psikoloji Dergisi*, Cilt VII, Sayı 22.
- Sarı, İ., Yenigün, O., Altıncı, E. ve Öztürk, A. (2011). Temel Psikolojik İhtiyaçların Tatmininin Genel Öz Yeterlik ve Sürekli Kaygı Üzerine Etkisi (Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümü Örneği), *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, IX (4) 149-156.
- Yiğit, R. (2012). Konya İlinde Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencilerinin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının Bir Kısım Değişkenler Bakımından İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* • 27. Konya
- Pdd.com (2010). <http://www.ppd.com.tr/makale/temel-psikolojik- ihtiyaclariniz-ne-kadar-karsilaniyor.html>.

Extended English Abstract

People are always engaged in behaviors within the social association. These behaviors are observed in their social relationships, efforts to maintain life and activities of recreation and relaxing. These behaviors have a purpose, for sure as mentioned above. Its purpose is to maintain the existence coherently and balanced. In this balanced and harmonized environment, people feel some needs to adapt to life. The importance of all these needs may differ by some variables, physical and social condition. We always hear the saying “People always need something” for centuries. Temperamentally, desiring, wishing and needing lie in the nature of human. The needs of human kind continue eternally and enormously all the time. Accordingly, people feel the need to make new demands and wishes as per the limitless and eternal needs. The more the needs of people are met, the more expectations and demands will arise. As is known, people have to meet their basic physiological needs in order to sustain their life. Besides, it is a fact that individuals shape their lives and behave in line with their needs. While people meet their obligatory physiological needs, new demands rise. Although these are considered as the continuation of physiological needs, it is possible to say that the needs people meet to sustain their lives are followed by psychological needs. In other words, people would like to have their psychological needs such as loving, being loved and being respected met till the end of their life just like their physiological needs. Many factors such as the environment lived, people’s profession, their level of income and culture may guide them to seek for different needs and new quests. It is a fact that sports being a social phenomenon reveal many psychological needs in people. An athlete always wants to be appreciated, loved and respected. In this study conducted with the purpose of determining the basic psychological needs of the students studying in schools of physical education and sports, faculties of sports sciences and other higher education institutions offering sports education, whether the athlete students are aware of their basic psychological needs has been analyzed. Another purpose of the research is

to determine which psychological needs the students receiving sports education have most and to make interpretations as per the results yielded by the sub-dimensions of the scale. The questionnaire method was used in the research with the purpose of determining the basic psychological needs of students. The scale used in the research is New Psychological Needs Scale (NPNS) developed by Heckert et al. (2000) and adapted into Turkish and its reliability and validity tests conducted by Kesici (2007). NPNS is a 20-item five point Likert grading scale ("1" for totally disagree, "2" for disagree, "3" for hesitant, "4" for agree, "5" for totally agree). SPSS 18.0 package program was used in analysis of data. Percentage, frequency, average, standard deviation values were used for descriptive information; independent t-test was used for the comparison of different groups and one-way variance analysis (ANOVA) was used for the comparison of multiple groups. Analyses, results, percentage values, standard deviations and grade averages of data obtained from the research were given in tables in findings part. Grade averages of the results obtained and the explanations are located just below every table. Moreover, the results of tables were explained in detail in discussion and conclusion part. The results of similar studies and of our study were evaluated in discussion and conclusion part. A total of 276 students composed of 146 males and 130 females participated in this study which analyzes the basic psychological needs of students receiving sports education. While 47.10% of the participant athlete students are female and 52.90% of them are male. Research population is composed of the students studying sports in higher education institutions in the provinces of Muğla, Düzce and Burdur. Target population of the study is composed of the students studying sports in higher education institutions of the relevant provinces who participated in our research voluntarily. In conclusion, it can be uttered that the findings obtained from this study which analyzes the basic psychological needs of the students studying in higher education institutions offering sports education support the results of the studies conducted. In sports with the significance level of $p < 0.05$ obtained after the statistical calculation between the variables of students, some differences were ascertained between sexes and the point average of basic psychological needs of girls was found to be higher than boys. It is known very well that women are more sensitive and emotional in their nature. Their special days and the hormones secreted considerably affect and change their feelings and thoughts. Not only physiological but also psychological attributes distinguish women from men. For example, the reason why point averages of women, i.e. their psychological needs are different from men can be the reasons pointed above. A significant difference at a level of $p > 0.05$ couldn't be found regarding other variables. As our research is limited in terms of study group and more sample groups are reached, the results may differ. Determining the basic psychological needs of the students studying sports in universities which is a social phenomenon in the world and realizing self-actualization in line with these needs are considered to be highly important to feel sufficiency and to establish good relations.